

Hétfői Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon 304. Szerkesztőség
és kiadóhivatal Str. Mihai
Viteazul (Rákóczi-u.) 16. sz

Kenyértelen napok

lépnek majd életbe és az integrál liszt, integrál-kenyér, kukorica kenyér után meg kell tanulnunk majd azt is, hogy mit jelent a kenyértelen nap. Tegnap minisztertanács volt, amely felhatalmazást adott a városi tanácsoknak, hogy szükség esetén az amugy is barna egységes lisztet még keverjék rozsszal, árpával, burgonyával és kukoricával és ha szükség mutatkozik, úgy ne riadjanak vissza a hetenként egyszeri kenyértelen napoktól sem. Ez más szóval annyit jelent, hogy a hét egy bizonyos napján nem szabad elárúsítani lisztet sem.

Ezidőszertől még csak az integrál kenyérhez van szerencsénk, amely ha nem is olyan izletes, mint a fehérkenyér, de még is ehető és be tudja tölteni, mint tömegátlálék a hivalását. De már beharangozzák a kukoricakenyert, ezt a laposra sült ehetően gyurmányt, a nagy nyomorúságos háborus esztendőknél ezt a kellemetlen emléket. Már összerándul a szájunk az undortól, mert önkéntelenül is emlékeznünk kell 1915. 16. 17 és 18. kukoricakenyérre, amikor sorba kellett állnunk a péküzletek előtt, hogy megkapjuk ebből a vörösbarna színű és kellemetlen ízű készítményből a napi szükségességet adagunkat. Most megint felvirrad a kukoricakenyér kora és előkerül a feledésből, a békekötés utáni hetedik esztendőben, a nagy konszolidáció korában ez a rettenetes, nyomorúságos szó: kukoricakenyér.

De még egyéb kellemességekhez is szerencsénk lesz. Rákócziónt a kenyértelen nap is. Megtudjuk majd, hogy a hét egyik napján tilos a kenyér, tehát ezen a napon vagy nem szabad kenyeret ennünk, vagy pedig már előző nap el kell látnunk magunkat a mindennapi kenyérrel, mert ha nem leszünk elég óvatosak és előrelátók, bizony kenyér nélkül marad a ház. Megint lesz tehát ácsorgás, tolongás a pék előtt, megint megindul a spekuláció, a zugkereskedelem, csempészlet, ismét lehet majd vagyonokat keresni a kenyéren és a kenyérrel. Meg kell dörmölni a szemet: vajjon nem káprázat játszik velünk? Tényleg 1925-öt írunk és nem 1915-öt?

Földrengés pusztított Kanadában

(Montreal, március 8.) A Newyorkban néhány nappal ezelőtt észlelt erős földrengés hullámai Kanadába is eljutottak, ahol nagy károkat okozott. Montrealban igen sok épület rongálódott meg. Hilarionban a Katolikus templom összeomlott, de szerencsére akkor senki sem tartózkodott a templomban. A salamonfoki világítótorony súlyosan megrongálódott és összes lámpái kialudtak. Beauporiban a közkórház menyezete beomlott. Quebec kikötőjében és a város épületeiben több millió kárt okozott a földrengés.

Nyolc öngyilkosság Budapesten

Budapestről táviratozzák: A budapesti öngyilkossági járvány állandóan fokozódik. Ma ismét nyolcan követek el öngyilkosságot. Kantlez Gyuláné morfiummal, Bajnóczy Józsefné 21 éves asszony lúgkővel, Mesteri Mária 17 éves leány gázzal, a 30 éves Fenyvesi Elemérné hipermangánnal, a 18 éves Bernárdi Ágnes lúggal, a 20 éves Király Ella lúggal, a 22 éves Völgyi Gusztávné revolverrel és a 21 éves Kovács Ferenc szintén revolverrel követek el öngyilkosságot.

Bratianu Vintilla Amerikába utazik

Bukarestből jelentik: Kormánykörökből származó híradás szerint Bratianu Vintilla pénzügyminiszter a legrövidebb időn belül Amerikába utazik. A pénzügyminiszter utazásának célja kizárólag pénzügyi propaganda, nem pedig direkt kölcsönkeresés. Amerikai utjának alkalmából Bratianu Vintilla tárgyalni fog a Baldwin-házzal is.

Kétezer lei lesz a havi nyugdíj maximuma.

Csak a legfőbb tisztviselők érhetik el a havi 3000 leit. Az átlagos tisztviselői nyugdíj nem fogja túllépni a havi 1000—1200 leit.

Bucuresti, márc 8. (Saját tud.) Az új nyugdíjtörvény tervezetének teljes, hiteles szövege még nem került nyilvánosságra. A napról-napra érkező jelentések, melyek egyes részleteinek rendelkezéseire vetnek világot, azt mutatják, hogy keserves családás vár azokra, kik a kormányzattól legalább az állam kiérdemesült szolgálival és rokkantsággal szemben humanizmust, szociális érzéket mertek remélni, rideg fiskális szempontok helyett. Az eddigi jelentések közül hiányzott a legfontosabb részlet: a nyugdíj összegének felső határa. Mára aztán kiderült, hogy milyen az az egyszerű ellátás, mely Bratianu Vintilla nagy hangú kijelentése szerint jóvá fogja tenni azt a sok igazságtalanságot is, melyek az állam nyugdíjasait eddig érték.

A tervezet szerint a nyugdíj összegének maximuma nem lépheti túl a havi 2000, azaz kétezer leit. Ennél többet 3000 leit csak a legfőbb

funkcionáriusok kaphatnak.

Ez a rendelkezés gyakorlatban annyit jelent, hogy az átlagos sorsú tisztviselő, ki a hivatalnok ranglétra közepéig jut el a testi erőiből nem telik a teljes szolgálati idő kitöltésére, nem remélhet havi 1000—1200 lei nyugdíjnál többet.

A havi 3000 lei kivételes maximumot pedig számba se se jövő kis tisztviselői réteg érheti el: a semmitörzsek bírái, a hadtest és hadosztályparancsnokok, az egyetemi tanárok. Azok is csak akkor, ha a 35. élet évükben kiszolgálva érik el a nyugdíjazás korhatárát, az 57 esztendő.

A Vitoria kávéház teljesen átalakítva, újonnan berendezve, úgy, hogy ma Satu-Marén a legkellemesebb szőlő szórakozó hely. Állandó bufet kitűnő fajborok. Minden est-Szirmai kütűnő zenekara muzsikál.

H i r e k

Szerkesztőségünkben. Dr. Gara Ernő, lapunk felelős szerkesztője, a Keleti Újság megbízásából, két hétre Csehszlovákiába utazik. Ezen idő alatt a szerkesztés munkáját Dr. Markovics Rodin végzi, aki a Friss Újság szellemi tartalmáért a felelősséget is vállalja.

Kohnné ismét az uccára került. Többibben foglalkoztunk már Kohnnénak folytonosan megismétlődő lakásttragédiájával. A szerencsétlen asszony a tegnapi napon ismét az uccára került és családjával együtt, Isten szabad ege alatt várja, hogy sorsa jobbra forduljon. Ugy tetszik, a szegény nőnek sohse lesz nyughatója: egy élet munkájának minden eredménye az, hogy minden héten egy napot fedél alatt tölthet.

Szegedi ismét a Törökvesben. Emlékeztet, hogy annak idején nagy port vert fel Szegedinek, a Törökves kütűnő centercsatorának az SzSE-be való átszipkázása. Mint értesültünk, Szegedi ismét visszatért régi egyletébe és a mai napon már a Törökves színeiben játszik Nagyváradon.

A Filharmónikusok színműváltjai kirándulása. Mult héten megemlékeztünk arról a furcsa és sok vonatkozásban sértő fogadtatásról, melyben a filharmónikusok részesültek színműváltjai kirándulásuk alkalmával a helyi gentricskek részéről. Cikkünkkel, amint az nyilvánvaló is volt, a megbántottaknak igyekeztünk védelmet nyújtani. Ennek ellenére a Filharmónikusok „Igazgatósága” egy otromba nyilatkozattal nekünk rontott és védelmező cikkünket erőszakkal félremagyarázta. Biztos tudomásunk van arról, hogy az „Igazgatóság” cím és jelleg nem jelent egyet a szatmári zenekezdők igazi reprezentánsával, hanem csupán néhány ur cégeire, akik részben maguk is érdekelték voltak a váraljai buktatásban, részint gentripártiak. Egyelőre csak ennyit, mert nem szándékunk a hullámokat felkavarni a város zenei kultúra érdekében. Ellenben az otromba nyilatkozatot számon tartjuk és kellőképpen megfelfutunk rá, ha köz- és kulturális érdekeket sértünk vele.

Egy magyar asszony nyílt levele a színház védelmében

A közönség felszólal a Katholikus Élet színházi machinációi ellen

A Katholikus Élet színház eleni hadjárata a magyar közönség osztatlan felháborodását váltotta ki. Az a perverz kéjelgés, amellyel érdemtelenül osztoroz szindarabokat, színészeket ez a kis inkvizíciós orgánus, andort vált ki a magyar közönségből, amelynek komoly ügye a színház, idegenbe szorult magyar kultúrának ugyszólván egyetlen letéteményese. A magyar közönség nem fogja tűrni, hogy botrányt csináló papok kéjgyilkosságot kövessenek el a magyar színházon. Megérténénk azt, ha kritikát gyakorolnának a színház műsora és működése felett, még akkor is, ha ez a kritika a legtulzabb konzervatív álláspontot is képviselné; de azt a komolytalan, tudatlan, egyaránt ostoba és gonosz hecc-offenzívát minden eszközzel el akarjuk háritani a színház tájékáról.

Készséggel adunk helyet az alábbi levélnek, amely visszautkózi a közönség kialakult véleményét a színházi heccpályák ellen.

Igen tisztelt Főtisztelendő Ur!

Remélem nem fog tulságosan megbotrányozni azon, ha én nő létemre Önnek nyilvánosan levelet írok. De én tulteszem magam még ezen is, mert egy-két igen kényes kérdést szeretnék Főtisztelendőségéhez intézni. Tehát:

1. Mi otthon olvasni szoktuk a Katholikus Életet 14 éves kislányommal együtt. A kislányomat nem vittem el a Fügefalevéhez és így természetesen fogalma sincs azokról az *irizatos, csaf* dolgokról, amit ott látni és hallani lehetett. Na most Főtisztelendő uram, mit feleljek én az én 14 éves gyermekleányomnak, ha az elolvassa az Ön kritikáját a Fügefalevérlől véletlenül azzal a kérdéssel fordul hozzám, hogy milyen az, mikor tavasszal a kutyák hancuroznak és Kain meg Abel nyáladzik nő után? Ugyebár belátja Főtisztelendőség, hogy erre egy anyának nehéz válaszolni.

2. Én véletlenül Önnel egy sorban ültem az előadáson és így önkéntelenül is megfigyelhettem Önt Főtisztelendő ur! Második kérdésem tehát: miért kapta a szeméhez a gukerjét akkor, amikor Éva láthatatlan szerelmével évődött? Bizonyára azért, mert meg akart győződni, hogy tényleg a fügefalevé Éva egyetlen öltözeke? Hja fő az erkölc...

3. Miért fordult meg székében akkor, amikor a szinpadról jövő színésznők Ön mellett elhaladtak. Ugy nézett ki a dolog, mintha Ön is egy kicsit Kain lett volna... Vagy talán a szeméremről akart nekik prédikálni? Oh... óh...

4. Egyáltalán miért ment el az előadásra, amikor tudomá-

som szerint intézkedéseket tett a hatóságoknál a darab betiltása érdekében? Ugyanaz az eset, mint a szilveszteri kabaré esete.

Ön megbotrányozik azon Főtisztelendő ur, hogy a darab sikamlós. Mi megbotrányozunk azon, hogy Ön jelen volt az előadáson és olyan kritikát írt, amely malacságokban sokkal bővebb, mint a Fügefalevé librettója. Perverz, erkölcstelen, szemérmetlen modorban van megírva az a kritika, amelyet egészen véletlenül a kisleányom is elolvasott és éppen ezért, hogy ez máskor meg ne történjék, a mai napon elküldtem Önnek

azt a levelet, amelyben lerendelem a Katholikus Életet.

M-né Julia.

A szilveszteri botrány alkalmával rámutattunk már arra, hogy egyes papok szívesen járnak el a színházi műsort szükség szerűen tartó sikamlósabb darabok előadásaira és azután úgy vezekelnek, hogy bárdolatlan hangon nekirontanak a színháznak. Kilátszik a lóláb tisztelendő uram: ne tessék élvezni és nem kell akkor vezekelni. A fekete reverendás „kritikai bizottság” máskor ha piros színlapos előadást hirdetnek, majd radjon szépen otthon és mondjon el néhány miatyánkot a bűnöző emberiség lelkiüdvéért. Amen.

Harmincéves bírói szolgálat után az ügyvédi pályán.

Dr. Némethy József első ügyvédi sikere. Józsi bácsi üde, fiatal és ambiciózus az új pályája kezdetén.

Harminc esztendei bíraskodás után, kényszerült helyzetében ügyvédi pályára lépett dr. Némethy József, a köztisztletben álló népszerű Józsi bácsi, aki új pályája kezdetén tegnap ült először védőasztalnál.

Nem lesz érdektelen, ha nyilvánosságra hozzuk, hogy Józsi bácsi, aki elismert képzett bíró volt, ügyvédi pályáját is a siker jegyében kezdi: megnyerte az első perét, amelyben ügyfelét egy lakásügyben képviselte.

Fiatalos temperamentummal meséli Józsi bácsi a nagy jog esetet.

— Hát tudod fiam van egy regátbéli törvény, amely szerint, ha a házigazda olyan célzattal zaklatja a lakóját, hogy azt lakásának elhagyására kényszerítse, tizenöt napos elzárással, vagy tízezer lejig terjedő pénzbüntetéssel büntethető...

És elmondja Józsi bácsi, hogy egy ilyen perben a lakót képviselte és megnyerte a pert.

Aprólékosan elmondja az ügy jogi vonatkozásait olyan kedves, szinte naiv lendülettel, mint amilyen a kezdő patvarista első tárgyalásairól beszél.

Józsi bácsiból árad a fiatal-ság, mintha harminc esztendővel ezelőtti pályájának kezdetén volna.

Együtt örvendünk Józsi bácsival és kívánjuk neki, hogy az ügyvédi pályán, mindig eredményesen sokáig működjék.

Tartós cipőket Egri készít. Satu-Mare, Várdomb-u. 9.

Börgarnitúra és gyermek-kocsi eladó Hermannál Bul. Basarabilor (Batthányi-u.) 11.

Hirdessen a Friss Ujságban!

u többi újdonságot a Clason párisi cég „Eterna” név alatt az összes kulturállamokban szabadalmazva hozza forgalomba. Ezeknek egyedüli raktára a Kardos divatruházában van, ahol az összes itt felsorolt újdonságok pazar választékban s a viszonyokhoz mérten, polgár-árakban szerezhetők be.

Színház.

A Gésák

(repriz)

A régi operettek reprizei alkalmával fellelevenednek régi, reminiszcenciák, forró, nagyszerű színházi esték áramlata bizsergeti az emlékeztet. Ugy vagyunk vele, hogy az emlékekben még szebbé kristályosodott egy-egy darab, mint amilyen volt talán annak idején és ezért sokat várunk a repriztől. Sokat várunk és keveset kapunk. Talán azért is fanyarodik el a szánk ize, a szépenlétkü darabok fellevenítése alkalmával, mert emlékeztetésünkben az életünknek sok színe története lapad egy-egy jó régi operetthez, ezeket a színeket és történeteket nem lehet többé visszavarázsolni és ezek nélkül elfakultak, kopottak a híres darabok reprizei. No még más körülmény is: a mai operett ensamblék nem is igen alkalmasak régi énekes operettek színrehozatalára. Az új operettek megváltozott jellege szerint szervezik manapság a társulatokat és ez is kétséssé teszi a sikert.

A Gésák tegnapi előadásáról ezzel referáltunk is. Az előadás is, a közönség is langyos volt, akiknek emlékeiben a darab hajdani nagy sikerei vibráltak sóhajta mondogatták egymásnak szünetközben, milyen más is volt ez valamikor!

Tavaszi és nyári férfi divatszövetek, nagy tétel női costume szövet darab és futószönyegek, butorszövetek, hencsertakarok, fehérnemű és ágynemű vásznak

paplanok

nagy választékban, prima minőségben legolcsóbban

Rosenfeld Miksa

textilnagyáruházában a színház mellett

Alapítva 1887. Telefon : 157

Ne

hangza

Győ

hogy

Va

clpőz

mélyen

az ide

miatt

Püspö

„BATA

dászip

cipőbe

22

szem

B

utle

Str

uri f

Icz

Test

P. Bra

Ut

szerd

TEVJO

Pia

Koz

int

felszer

DIO

kezelése

masszá

képv

kajell

hibák

eltávo

ben. Leg

lása és

és műve

ROTH

koz

Pia

Akiket a cigányok közzé sodort a nyomor.

Egy végrehajtó özvegye és hat gyermeke a cigányok között. Fénykép a barakklágerből a Táncoló játékonyság számára

Cirádás kapun keresztül vizet az ut a baraktáborba. Ugy ahogy a régi háborús emlékeimből rekonstruálom a lagert, a cirádás kapu két végéből folytatózó magas kerítés vette körül a fehérre meszelt tiszta faépületeket, az udvaron virággyak, tisztaság, rend, mindenütt — a kapun belépőt a poszt igazoltatta.

Anyám hagózik...

A kapu áll még, de körülötte minden elpusztult. Kerítésnek nyoma sincs és ahogy a fiaker befordul a vártán, a vártaszból kifutó cigánygyerekek kapaszködnek a kocsi tengelyéhez.

— Nagyságos ur, király ur, pápa ur adjon legalább egy lejt kenyerre. Vagy legalább azt a szivarvéget — anyám hagózik neki vizet.

A pokol diadalkapuja

Hosszu, sáros ut vizet a barakkig, ahol irtózatoss kép fogad: olyan rettenetes nyomor, ami már nem is nyomor többé, hanem az emberi életnek eltorzult grimáza. Itt már nem lehet sajnálkozni az ideszorult emberéleteken, pokoli hüvely fogja el az embert és sajnálkozás helyett iszonyatos érdeklődéssel figyeli hogyan lehet így élni.

Visszanézek a sárból kimeredő diszkapura, amelynek aljában cigánygyerekek tapasztják a sarat, olyan ez a kapu, mintha a pokol diadalkapuja volna.

Weiszné...

Hogy a fiaker megáll a barakkok előtt, öt-hat ajtó nyílik egyszerre, félmeztelen emberek, asszonyok, gyerekek kíváncsi érdeklődéssel figyelik a nagy szennazót.

— A Weisznét keressék.

Tizen is mulatják egyszerre az ajtót, amely abban a pillanatban kinyílik és egy harminc-harmincöt év hűről nagyon elstrapált asszony jelentkezik.

— En vagyok kérem a Weiszné.

Belépek a Weiszné lakásába. Lakásnak nevezem mert az odu sem volna jellemző, ami földézné azt a képet, — a Weiszné nyomortanyáját.

Weiszné elmondja a történetét: az ura végrehajtó volt hét esztendővel ezelőtt meghalt a háboruban. Néhány esztendővel ezelőtt renoválás alá került az a Wesselenyi-utcai ház amelyben lakott, ki kellett költözni, nem volt hová, így került a cigányok közé.

— És nem próbálkozott, hogy kijusson innen?

— Hogyne kérem: különösen az első időben borzasztó volt, de ma már megszoktam. Jó emberek ezek a cigányok, tessék elhinni még jobb mint a városi emberek. Nem is az a baj, hogy velük lakom, hanem az a borzasztó, hogy a gyerekek sárban alusznak a földön

No de most már jön a nyár és elmuik a nagy haj... Tetszik tudni én is cigány lettem, csak a téltől félek.

Benczéné...

Belép a kunyhóba egy természetes asszonyosság és halálrám-múlten kérdi:

— Tessék már mondani, igaz-e hogy lebontják ezt a barakkot? Mi lesz velünk?

Az asszonyon láttam, hogy nem cigány, érdeklődtem és a következő történetet kapiam feleletül.

— En kérem Benczéné vagyok. Az uram a focball téren

A szatmári Bangha-fiók Kolozsvárra ruccant egy kis hírességért

Olasz Páter egy kis reklámtól elment a szomszédba — Egy önterju a „Magyarság“ papirkosarában. Egy beteg ember beteg kritikái az erdélyi lapokról — A legjobb újság a Szamos... és egyéb furcsaságok

Merthogy a saját szűkebb házában hiába ruk-kapálózott, zsidózott, osváthlányozott, senki sem vette komolyan a mi link Bangha páterünket, aki minden erőlködése dacára, csak olasz páterke maradt — hebehurgya, kótya, kártyakonykodó papecska: gondolt egy nagyot és elment Kolozsvárra egy kis felhajtást csinálni. Már úgy nézett ki a dolog, beült a nyavalyás kis szatmári páterkénék, úgy látszott ember lesz belőle, meg is furdott egy kicsit a kolozsvári újságokban, de hiába a jó judiciumnak, csak két napig tartott a dicsőség. A harmadik napon a kolozsvári szerkesztőségekben rájöttek arra, hogy egy közönséges kis szobetyárral van dolguk és azt is megahánva, ami eddig történt, szégyenlősen, sietve lezárták a páterügy aktáit.

A tiszavirágéletű, kolozsvári dicsőségből csak egy jó vice maradt meg csattanó epilógusnak, amin sokat neveinek a szerkesztőségekben, ahol kézzel-kezzel jár egy furcsa kis írás, Olasz páter kezeirása. Egy önterju, amelyet még abból a célból sem közölték le a kolozsvári lapok, hogy pengengerre állítsák a páterkét.

Mi azonban sokkal kegyesebbek vagyunk, mint a kolozsvári lapok és nyilvánosságra hoztuk a mi link páterünk kolozsvári szereplésének csattanó epilógusát.

Páter Olasz megdöbbenve konstátálta a kolozsvári tartózkodásának utolsó napjaiban beállt szélcsemet. Azt várta, hogy a kolozsvári újságírók sorba fognak állani az ajtója előtt és verekedni fognak az interjúért. Amikor aztán látta, hogy a fene sem érdeklődik becses hogyléte és véleményei iránt, nagyon egyedül érezte magát szegény páterke... a magányban könnyen megfogta a bűn... bűnbe esett a páter... megöninterju-volta magát...

Az önterjút elvitte Olajos Domokosnak, a Magyarság szerkesztőjének, aki ahelyett, hogy lekötölte volna, vándorutra küldte az önszerellem bűnében fogant magzatát a szerkesztőséghez, ahol jókat nevelnek a szatmári link-Bangha írásán.

Ilyeneket kérdez saját magától páter Olasz az Osváth lá-

nyok nagy psyhiatere kolozsvári bus magányában.

— Milyen impressziókkal távozik Főtisztelendőséged Kolozsvárról?

— És ő főtisztelendősége kész-séggel felel — sajátmagának.

— Köszönöm, köszönöm nagyon jó impressziókkal. Nagyon megvagyok elégedve: Kolozsváron sok teltrekesz, komoly-szándékú ember fogott össze a Keleti Újság nyugati kulturája ellen. És ez jól esik...

Öfőtisztelendősége odaáll az állótűkör elé, kecsesen meghajlja magát és tovább kérdez.

— És miért haragszik Főtisztelendőség a Keleti Újságra? Miért prédikálta ki névszerint annak egyes munkatársait?

Páter Olaszon erőt vesz az indulat. Kétszer, háromszor föl és alá sétál a szobában, majd megáll a tűkör előtt és a következőket mondja:

— Hogyne haragudnék azokra a zsidóbérencékre, akik a leg-főbb zsidóbérencet Anatole Francet ellenem védelembe vették.

Ha újságíró lett volna az interjújánál, bizonyára figyelmeztette volna a főtisztelendőt, hogy ne beszéljen ilyen csacsiságot, mert ez neveltséges, de nem volt ott újságíró, szegény páter egyedül volt és leírta a bődületes marhaságot.

Leírta és gondolataiba mélyed. Ragyujt egy cigarettára — egy kis szünet után ismét a tűkörhöz szalad és feladja magának a következő kérdést.

— Milyennek képzel el Főtisztelendőséged egy felekezeten kívül álló magyar lapot?

— Olyannak, mint a Brassói Lapok, mint a Szatmáron megjelenő Szamos...

Ebben a pillanatban belépett a szobalány és rémülten látta, hogy a páter a tűkör előtt handabandázik. Kiszalad és kétségbeesetten újságolja a szaloda folyosóján: a főtisztelendő ur megőrült. Mialatt kinn azon tanakodnak, hogy telefonáljanak e a mentőkért, a szobában tovább folyik az interjú.

A páter kérdez, a páter felel:

— Es mondja Főtisztelendőség, milyen Főtisztelendőség szerint a rossz magyar lap?

— Abból bizony nagyon sok van: a Keleti Újság, Nagyvárad, a Nagyvárad Napló — és

volt őrségi szolgálaton, de hogy nem bírta a munkát a focballista urak más embert szereztek, bennünket kilakoltítottak és így kerültünk ide.

Benczéné is dicséri a cigányokat: jó emberek ezek — csak a lakás rossz.

Ezt a kis fényképet a jólékony nőegyletek számára vetitem fel, a farsangozó jótékonykodó hölgyek és urak mulatságát akarom megrontani a barakkláberi nyomorúsággal...

rólunk sem feledkezett meg bennünket odaállított a Szamosmal vizávi — a szatmári Friss Újság.

(Kedves a pátertől, hogy messze idegenben sem felejtkezik meg rólunk és nem is székszávan elmond egyet-mást a tükörnek: napilap akarunk lenni, Gara Ernő és Mikes Imre vállalkozásában, de a törekvésünk meghiúsult azon, hogy a szatmári zsidóság bojkottált bennünket)

Nehogy azt gondolja valaki, hogy ez az önterju aféle mende-monda, a kézírata Olasz páter kezeirása jelenleg a Keleti Újság szerkesztőségének a birtokában van.

Hogy hogyan vélekedik erről a mindenáron szerepelni akaró kótya papocskárol a hivatalos egyház, arra vonatkozólag közöljük Hámon Róbert kanonok nyilatkozatát.

— A hivatalos egyház nem azonosítja magát páter Olasz kilengéseivel. Nekünk nem élünk a magyarság közt diszharmoniait teremteni és elítélünk minden ilyen irányú megnyilvánulást. Páter Olasz jezsuita és ezért nem tartozik hivatalos fenhatóságom alá, de módot fogok találni arra, hogy jótanáccsal megfékezzem a pátert,

A Szamosban olvastuk tegnap Olasz Páternek egy álnév alatt megjelent cikkét — sajátmagasról. Ebben a stílusgyakorlatban a többek között dicséri azt a jó nevelési módszert, amely szerint a fiukat néha maga elé citálja egy kis »négy szemköztire«.

Nos, hát mi is »négy szemköztire« citáljuk Olasz pátert és megkérdezzük tőle: nem szégyeli magát?...

Nyílttér*

A finkerköltségbe bujtatott uzsora.

A Hétfői Friss Újság legutóbbi számában nyilvánosságra hozta Halász M. József a Kupolo volt igazgatójának egy uzsorajelentését. Miután a nyilvánosság megismerte Halász ur üzleti tevékenységét ennek az ismerettségnek a kiépítése céljából elmondom a magam történetét, amely

Uj női divat szalon Uj!

A hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy a dék-tér 6. sz. alatt a mai kornak megfelelő női szabószágot létesítettem, ahol minden angol és francia munkát a legutolsó divat szerint készítek a nagyrészt közönség pártfogását kérem tisztelettel Weiss nővérek

Megérkeztek

a tavaszi újdonságok férfi és női szövetek, szettis szövetek, selyem vásznak férfi és női covercoelok, kabát szövetek. Férfi ruha szövetek 140 széles 180 leltől Városi bérpalota

KLEIN ELEK.

még a Keszenbaum ellen elkövetett zsorauügylet méreteit is jóval túlhaladja.

Lakatos ipari üzemem céljaira kölcsönre szorultam és miután pénzintézeteknél nem tudtam kölcsönhöz jutni, elfogadtam Halász M. József ajánlatát a következő feltételekkel: kapok százezer lej kölcsönt, amely kölcsönösszeg után a következő járandóságok illetik Halász Józsefet. 1. Törvényes kamat, 2. Harminc százalékos üzleti haszonrészesedés, 3. Havi hatezer lej olyan címen, hogy Halász urnak jogában áll üzemem menetét bármikor megtekinteni és mert ezt a működését csak kocsin hajlandó teljesíteni, ezen összeg havi kocsi átalányul szolgál. (Aki a bérkocsi tarifákat nem ismeri, tájékoztatásul közlöm, hogy negyven lej megállapított órabér mellett a fenti összeg ellenében Halász ur napi öt órát kocsin állhatott volna.)

Ez az uzsora üzlet tovább

színeződik. Miután nagynehezen eljutottam addig, hogy keserves kamatok és irtózatok kocsi-költségeivel együtt a tartozásomnak a felét lefizettem, Halász ur beállit hozzám és a következő feltételeket szabja:

Vagy azonnal fizetem a tartozásaim hátralevő másik felét, vagy fennmarad a tartozásom olyan feltételek mellett, hogy az ötvézezer lej után is változatlanul esedékes a havi hatezer lej kocsi pénz.

Nem volt más választásom, az összeg fölmondása az üzemem beszüntetésével járt volna. Kénytelen voltam elfogadni a most már száz százalékkal fölemelt kocsi pénz uzsorát.

Fizetek tehát eszerint az ötvézezer lej után havi hatezer évi hetvenkétezer lej fiaker kamatot, harminc percent üzleti haszonrészesedést, és — oh mert Halász ur nagyon tisztességes ember csak hat percent törvényes kamatot. Néhány hónapi rettenetes vergődés után, miu-

tán a kölcsönadott összegnek több mint kétszáz százalékat visszafizettem, nem bírván az óriási terheket módot kerestem arra, hogy Halász M. Józseffel az »üzleti viszonyt« megszüntessem. A jelen pillanatban az a helyzet, hogy Halász M. József árverést tüzetett ki az egész üzememre én a bíróság segítségével próbálok kimenekülni karmai közül és meghatalmazást adtam ügyvédeknek, hogy a bűnvádi feljelentést tegyegye Halász M. József ellen.

Nagy József
géplakatos

Hártsnyák

és zoknikban

legnagyobb választék

IOZKOVITS

TESTVÉREKNEL

Piata Bratianu (Deák-tér)

Valódi angol szövetek
megérkeztek
LOVÁSZ-nál
csak jó és fővárosi munkaerő
Piata Bratianu 2.

Csak az tudja meg, hogy

utlevelek

vízmozgatókat mindennemű
közvetítést a leggyorsabban
s legbiztosabban eszközöl

Lebovits

Bathányi-u. 1. Telefon 228.

Üzlet átépítés folytán
a raktáron levő

Gyermek játékokat

és

Disznóárukat

minden elfogadható áron

klárusítjuk.

Fekete Vasúdvárosban

P. Bratianu 8. Telefon 72.

„Casa Noastra“

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA, COMERT SI INDUSTRIE.

ACTIV

Bilanțul general incheiat la 31 Decembrie 1924.

PASIV

Cassa				Capital			
Numerar			9.054.913	27	Rezerve: *)	3.900.000	10.000.000
Disponibil la Banci			5.708.841	14	Fond de Pensii**)	339.291	60
Portofoliu de efecte Comerciale					Rezerve pentru creanțe dubio-		
Efecte de Primit	20.093.572	—			ase	1.000.000	5.239.291
minus rescontate	8.897.400	—	11.196.172	—	Depozite:		
Efecte Publice și Acțiuni					Cu livrete	22.302.019	39
Rente și obligațiuni	3.000	—			In cont curent	14.047.248	38
Diverse acțiuni	7.127.000	—	7.130.000	—	In valute streine	1.516.747	—
Avansuri:					Garantii C. F. R.	3.960.000	—
as) Efecte publice și acțiuni	6.354.187	—			pentru clienți în avale	7.015.081	—
as) Efecte comerciale și cesiuni	10.194.430	—				10.975.081	—
as) Mărfuri	3.211.575	34			Conturi Curente Creditoare		31.289.546
as) Lemne și cereale	3.572.049	59			Creditori în Valute streine		10.833.039
as) Ipotece	2.529.800	—	25.862.041	93	Dispozițiuni, cecuri americane,		—
Debitori în Cont Curent					plăți americane, cecuri și trate		9.099.607
Diversi debitori	5.782.112	40			Dividende neridicate		26.990
Debitori în valute streine	12.944.236	91			Beneficiu Net		—
Avansuri acordate la diferite					Report din 1923	15.753	92
intreprinderi	28.221.623	41	46.947.972	72	Beneficiu net. pe 1924	3.059.700	48
Imobile							3.075.454
Imobilul din Str. Lucaciu No.							—
5 magazine din Str. Horia 5							—
magazia de lăngă gară și							—
cea din Baia-Mare			1.530.000	—			—
Inventar:							—
Garantii: pentru C. F. R.	3.960.000	—					—
„ clienți în avale	7.015.081	—					—
	10.975.081	—					—
			107.429.944	06			107.429.944
							06

in, Mauriciu Reiter
director.

Constantin Aurel Mateescu
subdirector.

Dr. Octavian Papp
director.

Joan Franco
subdir. exp. contabil

Mircea Cioranu
procurist șef cont. exp. cont.

Subsemnatul comitet am examinat conturile precedente și le-am aflat în deplină regulă și în concordanță cu registrele institutului

C. Poenaru

Dr. Traian Erdélyi

I. Seitan,

Dr. Stefan Darabant

Dr. Augustin Silbassy

inspector la Banca Marmorosch, Blank & Co București
expert contabil

fost primpretor

advocat
președinte comitetul

advocat

Nyomatott: Morvai János könyvnyomdájában Satu-Mare.